

Posudek na diplomovou práci

ZPŮSOB VÝCHOVY V RODINĚ
A SOUROZENECKÁ SKUPINA VE VÍCEDĚTNÝCH RODINÁCH,
kteřou předkládá Bc. Anna Suchomelová

Rodinné soužití v současné společnosti vykazuje značnou diverzitu, existuje celá řada možných odlišných forem partnerského i rodičovského fungování. Přitom poznávání podmínek, možností či různých proměnných rozvoje dětí a dospívajících představuje stále aktuální otázky pro psychologický výzkum i praktické aplikace. Z širšího spektra možností si autorka vybrala pro svůj diplomový projekt vícedětné rodiny, které jsou svými vztahovými charakteristikami jistě zajímavé a může tak přispět k rozšíření portfolia aktuálních poznatků o současné české rodině.

Diplomová práce je tematicky jasně ohraničená, je členěná na část teoretickou a empirickou, v obou částech je dobře strukturovaná. Teoretická část jako celek tvoří vhodný a ucelený poznatkový základ pro realizování a naplnění úkolů kvalitativního výzkumu.

V teoretické části autorka ve třech kapitolách předkládá poznatky ke způsobu výchovy v rodině, dále k proměnným, které na styly výchovy rodičů působí a charakteristikám vícedětných rodin či sourozenecké skupiny. Diplomandka zpracovala adekvátně rozsáhlý soubor odborných psychologických i sociologických pramenů i textů odborně populárních, se kterými však pracovala „opatrně“. Škoda, že nevyhnula několika druhotným citacím našich autorů.

Vzhledem k tomu, že cílem empirického šetření je přiblížit způsob výchovy ve vícedětných rodinách a jeho odlišnosti mezi sourozenci a popsat specifika velké sourozenecké skupiny, považují za adekvátní zvolit design kvalitativní, konkrétně deskriptivní mnohonásobnou případovou studii. Metodologická část diplomové práce je zpracovaná dobře, zahrnuje všechny podstatné části v přiměřeném rozsahu. Oceňuji stanovení struktury pro prezentaci kazuistik jednotlivých rodin, protože umožňuje srovnání a hledání určitých typických znaků, i když autorka pracovala se souborem devíti rodin vybraných podle jasných kritérií. Prezentace výsledků odpovídá kvalitativnímu designu, autorka často výsledky ilustruje vyjádřením matek či dětí samotných. Výsledky šetření ve vztahu k výchovným specifikům vícedětných rodin jsou strukturovány – zaměřují se na komunikaci v rodině, organizaci domácnosti, společné činnosti. Ve vícedětných rodinách se také samozřejmě setkáváme s odlišnou reflexí rodičovských stylů výchovy jednotlivými sourozenci. Tyto výsledky jsou cenné, protože dokladují individuální charakter výchovného působení rodičů a jeho reflexe dětmi samotnými. Diplomovou práci zdobí výborná diskuze a střizlivý závěr.

Několik otázek do diskuze: Jak si vysvětlit kritičnost rodičů ke svému výchovnému stylu, zejména v dimenzi emočního vztahu? Zajímavý fenomén je přibývajících zkušenost rodičů s výchovou dětí: jak se promítá do interakce rodičů a dětí a sourozeneckých interakcí a vztahů?

Závěr:

Bc. Anna Suchomelová předložila práci, která **splňuje požadavky na diplomové práce kladené**. Doporučuji proto, aby se práce stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze. Zároveň komisi navrhuji diplomovou práci hodnotit známkou **výborně**.